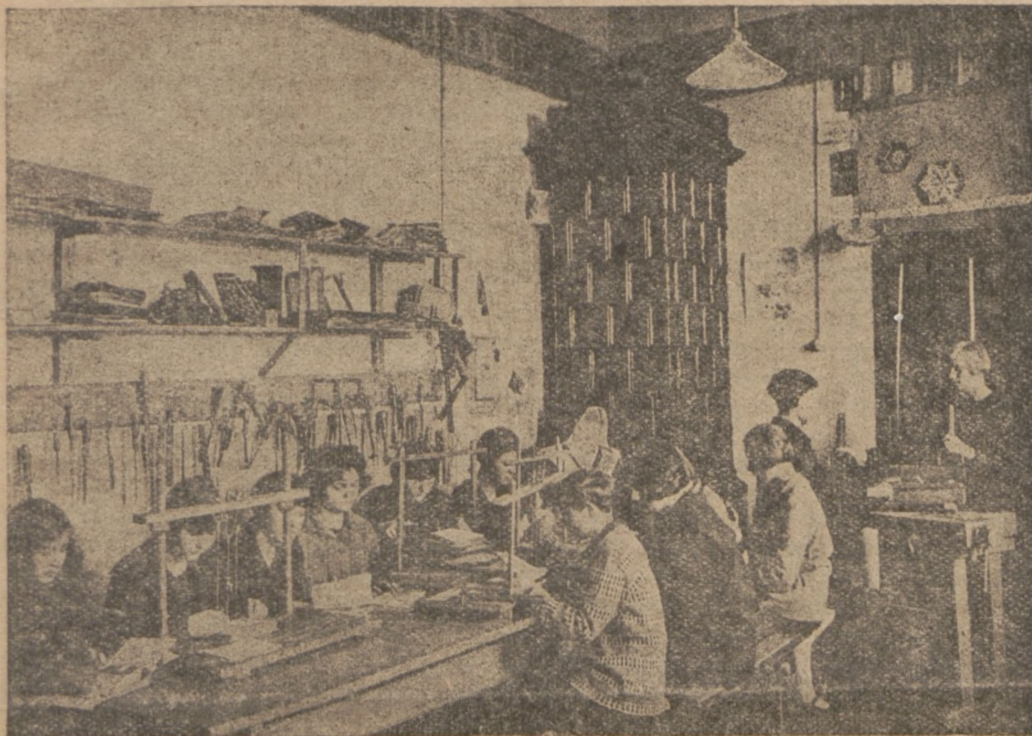
Рік III. Львів, 10. лютого 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 6

ПРАВДА

Виходить що тижня. Адреса Редакції і Адм. „ПРАВДА" Львів, вул. Кльоновича ч. 8. II. пов. Телефон 4—48.

ПЕРЕДПЛАТА в краю: Річно 10 зол. Півро 5 зол. Чвертьрічно 2 з 50 сот. Місячно 1 зол. За кордоном: Річно 2 долярі або їх рівновартість.
Поодинокe число коштує 20 сот.

ПЕРЕПЛЕТНЯ В ЗАХИСТІ СС. ВАСИЛІЯНОК

На світлині бачимо наші українські діти у захисті СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького, підчас праці в переплетні. Блищі інформації подаємо в окремій статейці.

Засуджені на смерть перед судом

На рішення найвисшого варшавського трибуналу дня 24. січня с. р. розпочато у Львові наново розправу проти Івана Вербицького та Василя Атаманчука, обжалованих о вбийство куратора Собіньского. В попередній розправі суд присяглих засудив їх на смерть через повішення. Та на відклик оборони цей присуд знесено, а розписано нову розправу. Потреває вона ще кілька днів.

Вісти зі сойму

У соймі ізза морозів велика пустка. На засідання приходить ледви кількадесять послів. Ведуться дальше балачки над бюджетом. В часі того час до часу приходить до сварок між послами з ріжних партій. Деякі польські посли визивають себе навіть грубими словами. Посли зі стронництва народового, отверто кажуть, що зміряють до захоплення влади в свої руки. В останніх часах замітні скріплені виступи послів ріжних польських партій проти українців. Посол Березовський (Н. Д.) жалувався, що польське населення живе прямо під терором українців. Казав, що деяким галицьким воєводам польська делеґація заявила, що полякам у Галичині нині більша кривда ніж се було за Австрії. Рівнож посол Ярузельський з бльоку співпраці виголосив остру протиукраїнську промову, яка викликала рішучий протест усіх українських послів. В справі зміни конституції бльок співпраці має внести точний плян тої зміни. Ходять чутки, що після того пляну вояки і старшини одержать виборче право.

Протисовітський заговір

В Туркестані большевицька влада викрила заговір між командантами червоних військ. Заговірники підготовляли замахи на ріжних большевицьких достойників та лагодилися вивезти за кордон важні військові папери. Команданти ті вже перекрадалися до границі та тут їх арештовано й розстріляно. Подію ту держать большевики в тайні. Рівночасно переводять вони масові арештовання в ріжних містах. Між иншим арештовано начального команданта балтійської морської служби.

Пора братися до діла

(!) В минулому році писали ми про вагу розбудови українських гостинниць-готелів в наших кліматичних, прогулькових та лічничих місцевостях. Виказали ми тоді, як велику користь може мати українське населення таких місцевостий, коли громадою, на спілку вибудує в себе відповідну гостинницю та вести її буде під умілим зарядом.

Нині вертаємо ще раз до тої справи, бо пора поважно застановитися і там де це можливо, братися до будови.

Та й велике це діло дасться перевести навіть і в найбіднійшім селі наших прегарних карпатських околиць. Бож, що неможливе одному те можливе цілій громаді.

Справою розбудови кліматичних гостинниць цікавляться урядові круги та визначили на ту ціль грошеву поміч.

Ось на послідній засіданню готелевої підкомісії ствержено, що польський банк господарства краєвого буде міг в біжучім році уділити 12 міліонів зол. на поправу старих і будову нових гостинниць. З тої суми 3—5 міліонів призначено на будову гостинниць у кліматичних та лічничих місцевостях, головно в Криниці, Закопанім та Яремчу.

Всі українські підкарпатські громади повинні подбати, щоби з тих грошей і вони щось одержали на будову своїх гостинниць.

Бо як не скористають з того селяни, так скористають ріжні спритні жидівські чи інші ґешефтарі. І чужі будуть мали зиск, а громада страту.

Як взятися до того діла? В кождім селі нашої Верховини, Гуцульщини, Бойківщини, що лежить недалеко залізничого або самоходового шляху, та є в ньому близько ліс, річка, потік, належить завязати будівельну спілку. Така спілка, або ціла громада купує, винаймає, або визначує ґрунт під гостинницю і старається про відповідний плян будови. Кождий член спілки дає як уділ гроші, дерево, камінь, фірманку або робочі руки. І то так, щоби всі поносили однаковий тягар.

В той спосіб легко і скоро може повстати гарна і простора гостинниця.

Внутрішна обстанова може бути проста, але чистенька. На перший рік вистануть дома роблені ліжка зі соломяними сінниками, столи, лавки, крісла, полиці. Згодом дасться уладити все краще, вигіднійше.

Найважнійша річ — добрий заряд та добра кухня, та це вже дрібниця, в порівнанню зі самою будовою, хоч із кухні найбільший зиск.

Коли така гостинниця оголоситься в часописах так гостий зголоситься доволі. Добре ведене таке літнисько виплатиться протягом трьох-чотирьох літ,

а в дальших роках постійно значний зиск приносити буде своїм властителям то є членам спілки, чи цілій громаді.

Тому варта застановитися над використанням того богацтва, яке має наш край — а саме: прегарні лісисті гірські околиці та свіжий здоровий воздух.

Тож нумо Гуцули, Бойки, Лемки беріться скоро до діла! Будуйте у спілках та громадою власні гостинниці й літниска. А знайте, шо у деяких краях, як у Швайцарії, Тиролю, Італії, населення майже лише з таких гостинниць добре собі жиє, має і на хліб насушний, і на школу для дітей, і на просвіту, та на всі свої культурні потреби.

Пора вже нам перестати нарікати на біду, а братися до всего, що тій біді може зарадити.

Замах на диктатора Литви

Польські часописи подали вістку, що в литовських політичних кругах мало запанувати остре напруження. Деякі литовські достойники не вдоволені з теперішнього диктатора Литви Вальдемараса і хотілиби усунути його від влади. В військових кругах мав повстати заговір на життя Вальдемараса, який не вдався. В звязи зі замахом переведено численні арештовання в Ковні та заряджено там стан облоги. Польські часописи малюють найновійші литовські події дуже чорними красками, однак з вісток, подаваних таки тими самими часописами виходить, що становище Вальдемараса, завзятого оборонця прав Литви, зовсім не захитане. А розпущені вісти про бунт та заговір проти нього мають на ціли підкопати повагу Вальдемараса перед світом.

Зі світа

Заворушення в Еспанії.

Гарячу кров мають Еспанці. Нема майже одного місяця, щоби не обійшлося там без якихсь заворушень, бунтів, переворотів та бур — у глечику води. Ось знова по найновійшим вісткам в еспанськім війську вибух бунт проти диктатури ґенерала Прімо де Рівери. Бунт сей підготовило 35 старшин та 500 підстаршин і жовнірів. Всіх їх арештовано, а трьох проводирів розстріляно. У містах Більбао, Гранаді та Кордові вибух загальний страйк. Страйк сей є в звязи з військовим бунтом. Нема сумніву, що в тих еспанських заворушеннях мачають свої пальці й московські большевики, які всякими способами підпирають, або й самі намагаються викликати всякий революційний рух у ріжних державах.

Випадок корабля.

В морськім проливі Ля Манш, між Анґлією і Францією наслідком мраки осів на мілині анґлійський пасажирський корабель. На покладі корабля було много подорожних. На поміч їм поспішили ратункові човни.

Чи знайдуться такі й у нас?

В Еспанії записав Міґуель Байґуаль 125.000 пезетів тим католицьким часописам, котрі визначаються своєю ревністю в голошенню й обороні правд віри. З сеї суми створено залізний католицький пресовий фонд, який мається побільшити ще иншими дарами на сю ціль.

Відкрите серце.

В Анґлії, в однім шпиталі вродилася дитина, якої серце находиться поза грудною кліткою і є зовсім незакрите. Лікарі рішили зробити операцію, щоби те серце якось захоронити.

—о—

В. ЧУЖИЙ

До чого можна дійти спільною працею?

(Кількох бідних ткачів закладає товариство. — Від малого до великого. — Товариство відчиняє крамницю, будує доми, закладає школи й читальні. — Спільна, витревала праця приносить найкращі овочі.)

Діялось се 85 літ тому взад, в Анґлії. В одному малому місточку скінчився саме страйк ткачів, що не приніс їм сподіваної полекші.

В тій біді зійшлося одного дня кільканайцять найсвідоміших з них в домі свого товариша, щоб порадитися, в який спосіб поліпшити свою долю. — По довгих нарадах постановили заложити крамницю і тільки в ній полагоджувати свої закупна. — Зиски з крамниці мали йти на закупно варстатів і матеріялів, закупно землі і будову домів для членів.

На заложення однак склепу, треба на раз більше грошей. — Звідки мали їх взяти кільканайцять бідних ткачів? — Постановили щадити і збирати. Кожний що тижня по пів золотого. — Заложили товариство і по році мозільних заходів зібрало 28 членів того т-ва невеличку квоту 28 фунтів штерлінґів, та з нею приступили до отворення своєї крамниці.

Була се святочна хвилина для членів, коли по раз перший відчинено крам-

---

СОФІЯ бар. КІНСБЕРІ

Івась і Ганнуся

(Продовження).

— Ну, хто в таку негоду мусить бути поза хатою! — забурмотів Івась. — Добре, що я цю закутину захопив ще завчасу!

Вишукав собі в глибині печери низкий відломок скелі, що міг сісти на нього. В плюскоті зливи на дворі не чув він, як наближався хтось скорою ходою до його захисту. Нараз затемнився вузкий отвір печери й зараз увійшла в печеру молода дівчина, з верховинською палицею в руці та з наплечником.

— А, тутечки вже скрився один, та чей ще найдеться куток і для мене. Здоров був, Івасю — сказала вона й додала зі сміхом: — Ну, сьогодні добре, що я не з цукру! А то розплиласяб до чиста.

Вона зняла з голови свій капелюх, що його носять у долині Іну*), обтерла на сухо запаскою гарний темночорний оксамит і довгі шовкові ленти. Івась глядів на неї, як клала вона обережно наплечник на землю.

— Як ти тутечки взялася так сама одна, Ганусю? — спитав він замість поздорову.

*) Ріка Ін — доплив Дунаю, випливає в Альпах в Австрії.

— Я вибралася на полонину, занести Василині муки й хліба. Наймит не міг іти туди ні вчора ні сьогодні й годі було її так довго лишити без запасів. Воно прикро, коли рано нема нїщо до кави й не знати, чим зварити собі страву. А вже довго нїщо не носили їй — відповіла Гануся.

— Чи ти так радо йдеш сама таку далеку дорогу лісом? — сказав молодий парібок доволі байдуже, та в його питанні був легкий глум.

— Що там! — відповіла Гануся. — Самому то скоро йдеться. Тай знаю, що Василина потребує харчів, то й не питаю чи далеко. Обережно добула хліб і торбину з мукою з наплечника, поклала одно й друге на вистромі скелі й сказала заспокоєно:

— Ще дощ не продістався, хоч наплечник змок таки порядно.

— Колиж ця буря надстане — пробурмотів Івась і глядів у лихому настрою на бурю в лісі.

І Гануся підійшла під вистрім скелі.

— Коб тільки Галя тямила про мої маленькі курятка — сказала журливо. — Вони ще мацїпкі, не видержать такої негоди. Вихор такий гострий тай злива — пропалиб усі.

— Що там, ізза дріботи не будеш собі ломити голови. Коли пропадуть, то пропадуть — навіть не знатимуть про це.

— Та стара квочка! Сидить така бідна курка тихо на яйцях і має тільки втіхи та клопоту з ціпятками. Це ще не булоб нїщо, коли маленьким куряткам що сталосяб — мені тільки жаль булоб квочки. Вона така добра, старенька. Від неї моглаб неодна мати навчитися дечого.

Івась наморщив чоло й стежив за бурею, що кидала ялицями, що росли край дороги, сюди й туди, що ялиці аж скрипіли й шуміли серед лопоту зливи, що все спадала на гилля дерев. Він думав про рідну хату холодну, без крихітки любови, про свої дитячі літа, що їх не розяснював ніодніський приязнотеплий промінчик, де рідна ненька не мала доброго словечка для розпещеної дитини. І тепер була йому рідна хата холодна й чужа. Ніхто не зважав на нього, ніхто ним не журився!" Материнська любов? Це слово морозом проймало його серце й він понуро глядів, як скажеліла буря. Вкінці завернув у глиб печері. Гануся стояла біля його рудого собаки та краяла йому шматок хліба зі свого бохонця. Жадно схопив собака хліб, що вона кинула йому. Гануся зирнула на його пана.

— Правда, ти позволиш, що я кину йому трішки хліба. Це свіжо впечений і він так весело глядів на хліб, шо я подумала собі, можу потішити його шматочком хліба. І може він і голодний — додала й споглядала на вихуділе звіря, що зі справжньою жадобою споглядало на хліб у її руках.

— Його бідний Зельман! Дома подавали дрібку цеї лихої страви раз на

ницю та почалися перші закупна. — В цілім місточку загуділо як в улию. Всі бігли дивитися на невидиме досі диво, а сусідні крамарі прилюдно насміхалися з крамниці, віщуючи її скорий упадок. Бо й що то була за крамниця!

Положена а малій кімнатці при глухій вулиці, відчинена була тільки двічи в тиждень в вечірних годинах. Продавали по черзі самі члени. А товарі? — Мука, крупи, масло, цукор — от і всі товари.

Та члени не знеохочувалися насмішками. Дальше збирали складки і закуповували щораз то нові товари. — По році було вже 80 членів і 180 фунтів штерлінґів уділів.

По чотирох роках невсипучої праці, крамниця так розвинулася, що треба було винаймити на ті приміщення цілий будинок. На поверсі того будинку містилася читальня і саля на сходини членів. Судьба крамниці була відтепер забезпечена і почався її скорий розвиток.

Вісім літ після отворення крамниці, заложило товариство шевську і кравецьку робітню, пізніще збудувало різню та почало отвирати свої філії в місті. — Збудувало поверх 500 дімків і віддало на власність членам, що мали їх сплачувати ратами. — Млин, пекарня, ткальня, фабрика тютюну і паперу — се дальші підприємства товариства. — За весь час свойого істнування крамниця виплатила членам коло три міліони фунтів штерлінґів з товарових зворотів!

Та не лише на придбання як найбільше зисків звертало увагу товариство. — Дбало воно і про поширення освіти, та про моральне піднесення членів. — Заложило школу для дітей членів, вечірні курси дль дорослих, вкінці народний університет. — Крім бібліотеки, що має звиж 20.000 томів, удержує товариство при філіях богато вивинувані в часописи і книжки читальні.

Оттак з малих початків, завдяки спільній праці, виросла велика й могутня інституція. Ще тому 9 літ, числила вона 25 тисяч членів, 445 тисяч фунтів штерлінґів уділів, а принесла 111 тисяч зиску. Сьогодні ті числа значно збільшені.

Щож то за товариство таке, що так дбає про своїх членів, що то за місто, що може гордитися такими людьми?

Се перша властива кооператива, звана „Союз Рочдельських Справедливих Піонірів", а місто се, що стало колискою нинішної кооперації, зветься Рочдель.

Мабуть кожний з читачів чув вже те слово: кооператива, кооперація. Се слово латинське і означає: спілка, спільництво. У нас однак принялося загально слово кооперація. Тому й ми будемо його вживати.

Кооператива — се спілка з необмеженим числом членів, що дбає про піднесення добробуту своїх членів, не забуваючи при тім і про заспокоєння їх духових потреб. — Кождий член складає уділи і має на зборах тільки один голос. Всяка продаж відбувається за готівку, а зиски звертається членам в виді зворотів від закуплених, чи доставлених товарів. Чим більше хто товарів закупить, тим більше йому звертають. Як ріжні є заняття і потреби людські, так і ріжні роди кооператив. — Крамниця на селі се буде кооператива споживча, бо достарчає головно споживчих товарів для членів. — Товариство, що займається виробом і спільною продажу сірників, мила, чи чого іншого — се кооператива продукційна або витворююча.

—o—

Католицька Церква та її вороги

Знаємо вже, що нема народу без віри. Знаємо теж, що багато вір у світі. Та здоровий розум каже, що не можуть бути всі ці віри правдиві — бо тільки одна правда може бути. Є віри, що кажуть вірити в багато богів, є народи, що вірять тільки в одного Бога, та своє відношення до цього Бога построїли на блудних основах.

Одна є тільки правдива віра,

одна тільки свята віра католицька,

це ця віра, що її прийняв був наш князь Володимир В. в 987 р. по Хр. — (значить за 42 роки святкуватимемо тисячеліття прийняття християнства нашим народом). Наш нарід збаламучений, відступниками - патріярхами з Царгороду теж був потім відпав від католицької віри й Церкви й аж у 1596 р. в берестейській унії значна частина нашого народу, у ній і ми галицькі Українці, вернула знову до єдиного католицького стада й признала своїм зверхником св. Отця в Римі.

Усі вірні католицької релігії творять одну святу католицьку Церкву. В цій Церкві є ріжні обряди. Найбільше католиків є римського обряду. Ми Українці в Галичині католики грецького обряду. До цього самого обряду належать і Українці на Закарпатські Укра-

---

день тільки з неохотою та з вічним нарікакням про непотрібне звіря. Ніхто не мав прихильного слова для чотироножного товариша дому. Усі домашні потручувалися ним і ганяли його. Тільки Івасеві було вірне звіря приятелем і товаришем. І глядів Івась із незвичайним зворушенням на молоду дівчину, що ніжно гладила довгі кудли собаки. В душі в Івася заворушилося щось магке, тепле. Його відповідь не звучала неприязно.

— Можеш йому й кинути дечого, може він і голоден.

— Виж оба сьогодні вже пройшли шмат дороги — завважала дівчина. — Може й сам зїш шматок! Ти певно не мав нішо зі собою й може бути, ти так само голоден, як і Зельман.

Івась притакнув і взяв окраєць хліба, що його подала йому Ганнуся.

- Добрий хліб у вас — сказав він і їв із приємністю темно-жовтий окраєць.

— О, мама дуже на це зважають! Мені не сміє не вдатися ніодин бохонець. Маласяб я тоді! — засміялася Ганнуся. — Чи не зїш ще шматок? Василина не буде лиха за це, вонаж ділиться хлібом із кожним телям, коли підійде до ньої тоді, як у ньої є хліб. А є два чималі бохонці, то вже можна взяти щось із цього.

Івась радо згодився а Ганнуся, як подавала другий окраєць, замітила жартом:

— Правда, ще треба масла на хліб? Їсти так сам хліб ти не привик.

— Він і так добрий — замітив Івась тай додав уже під носом собі: — для мене дома теж нема нішо кращого.

— Вже небаром випогодиться та зможемо вийти — сказала Ганнуся.

— Чи не будуть трівожитися дома тобою в таку негоду? — спитав парібок.

— Мною? Ні. Вони думають, що я на полонині — відповіла Ганнуся. — І певнісько булаб я вже тамечки перед бурею, колиб не стрінула була в лісі стару Оришку Середиху. Бідна старуха збирала хворост і ледви могла згинатися від болю в хребті. То я сказала їй, щоб спочала собі й назбирала їй сама хворосту. Я назбирала їй чималу вязанку, так що, як старуха хотіла завдати собі на плечі, не могла її піднести. Про це я не подумала, що в ньої нема вже цеї сили, що в нас молодих. Шож було мені тепер діяти? Я мусіла завернути й сама занести їй дрова, бо вона так тішилася, що я її стільки патичя прозбирала й не хотіла ні трохи скидати з вязки. Як ми зійшли на долину до роздоріжа, надїхав Вивалів Йосиф порожне й я поклала на віз вязку, а Оришка присілася й вигідно поїхала собі до дому ще певно до бурі. Мене потім добре зіпрало, та я подумала собі, нішо не шкодить, коли я вже колись буду стара, буде мені мило, як мені хтось трошечки поможе.

Івась сперся на скелю й слухав мовчки веселого щебету. При цьому споглядав байдуже на жваву дівчину — а чейже — була вона гарна, струнка дівчина, з таким привітливом поглядом і з таким милим усміхом, що кожен мусів глядіти на неї з приємністю. Навіть Івась мусів признати це в душі. Колиб тільки вона не була Ганнуся!

Тепер поклала Ганнуся свій капелюх на русяві коси, що оплітали голову, взяла наплечник на рамена та сказавши з вдоволенням: „Оставай здоров!" — вийшла зі захисту. Івась сягнув по рушницю й теж вийшов із печері.

— Ідеш тепер до дому? — спитав.

— Я? Ні, ще не йду! Щож вдіялаб наша Василина без хліба? Я мушу ще на полонину.

— Для старого доробала, сьогодні, в таку пізну годину!

— Старе доробало доглядає добре нашої худібки й вірна нам тай щира — засміялася Ганнуся.

— І лишишся тамечки горі на ніч?

— Може так, а може й ні! Як вдасться, то ще сьогодні верну до дому, щоб мамуня не трівожилися й батько не гримали, бо батько не люблять, як я сама йду на полонину. Спочивати тамечки не потрібую. Можу зараз знову вертати, бож я тутечки відпочала часок.

За коротким, привітливим поздоровом пішла дальше. Парібок глядів за нью, як вона бистрою ходою зникала між рядами дерев, (Д. б.)

їні, та в Сербії, а також на еміґрації в Америці. Є греко-католики Українці й під румунською державою.

Католицька Церква, установлена Господом нашим Ісусом Христом, зберігає і поширює Його божественну науку.

Католицька Церква розповсюднена на всій земській кулі й під своїм покровом громадить найріжніші народи.

В Церкві за посередництвом Свойого Намісника Св. Отця — Папи Римського, царює Христос і зливає благодати на ввесь світ.

Релігія — це великий, найбільший дар Божий, доказ ласки й милосердя, а одначе найшлися люде, що рішилися знищити, вирвати віру з людських серць. Рішилися знищити правдиву католицьку релігію та святу католицьку Церкву.

Ці люде — то більшовики — комуністи та їх явні й укриті союзники прихильники.

Запаморочені гордістю і справді діявольською ненавистю виповіли вони війну Богові, станули в рядах Христових ворогів.

Хочуть, хоч це нікому не вдалося, збудувати суспільність без Бога, хочуть усунути Божі заповіди з людського життя і замість цих заповідей ввести в життя свої погубні закони.

Творцем комунізму й соціялізму був німецький Жид Маркс. Цю людину вважають усі соціялісти й комуністи пророком і найвищим мудрцем. Він при помочі своїх сторонників зорґанізував так зв. „інтернаціонал" (міжнародню партію) і видав комуністичний маніфест, у якому виложив правила нової науки. Цей маніфест — це маніфест ненависти й злочину. В ньому повчає Маркс, що „закон, моральність, релігія це нІщо інше, тільки буржуазні пересуди". Тому замість свободи й справедливости голосить він конечність боротьби кляс, або інакше конечність винищення й вигублення одних другими.

Ця злочинна наука, тому, що добрі, релігійні люди, гляділи на її поширювання байдуже, як то кажуть, крізь пальці — стала скоро ширитися по світі. Ріжних хитрощів вживали аґітатори цеї науки. Баламутили несвідомих дурили — і сьогодні стала вже ця грішна наука грізна для людства.

ПОЖЕЖІ В ЧАСІ МОРОЗІВ

В часі сильного морозу тяжко гасити пожежу. Образок наш представляє спалений дім в одним із американських міст. Пожежу в тім домі згашено при помочі сикавок. Наслідком морозу вода зі сикавок в одній хвилині замерзла так, що спалений дім замінився в якусь несамовиту ледяну палату. Коли мороз не попустить, треба буде розкладати вогонь, щоби лід стаяв.

Що чувати у большевиків?

(!) Не все гаразд у большевицькій державі, та не всі навіть большевики задоволені з неї. Писали ми в своїм часі, що теперішний червоний самодержавець Сталін усунув від влади визначного большевицького діяча Троцького. Вбити його боявся, бо за груба риба, але так у дорозі ласки позволив йому поселитися в забитім дошками від світа куточку далекої Сибіри та заказав йому вмішуватися до політики. Та доволі численні прихильники Троцького потайки приготовлялися до повалення Сталіна. Заговір сей відкрито і в цілій совітській державі, в Ленінграді, Москві, Києві та Харкові переведено масові арешти троцькістів.

В останніх часах Троцький десь пропав із місця свого заслання. Не виключене, що сам Сталін позволив йому

К. К. 2

Св. Апостол Павло

Гонитель християн.

І в Єрусалимі Павло відважно проповідав імя Господа Ісуса Христа.

Що сам був високо вчений то розмовляв і змагався з ученими Жидами й Греками...

І не могли вони встоятися з ним у цих змаганнях і лють брала їх і за себе й того, що народ горнеться слухати його.

І стали змовлятися:

— Убиймо його.

Та беріг Господь свойого апостола нового. Довідалися християни про цю змову тай приходять до Павла:

— Небезпечно тобі тут бути. Відпровадимо тебе в Кесарію та в Тарз. І там тебе треба.

Послухався Павло громади й душа його раділа, що в рідних сторонах проповідуватиме ймення Христове.

І повели його християне в Кесарію тай вислали його в Тарз.

У рідний Тарз...

Дорогою з Тарз ріжні думи находили на Павла. Мимоволі приходили на думку дитячі й молодечі юнацькі літа.

Рідний Тарз! Горде місто. По одному боці, на чотири години ходу Середземне Море, це славне море — що на його прибережніх країнах і на його островах зосереднювалася вся культура від давніх, давніх часів. А тепер воно посередником у ширенні римської культури, бо все воно й усі землі вколо нього в руках гордого Риму.

А по другому боці Тарзу, там зачинається кілікійська рівнина. Ця простора, зелена площина, що нею проходить лагідно хвиляста горбовина, а замикають її дикі хребти верховини. Коли пишається буйна благодать жнив на її врожайних нивах, тоді на її низовинах скаженіє пропасниця. Люде там палкі. Горе коли хто вкине чиру в легко запальних людей цеї рівнини! І він, Павло одержав у спадчині серце повне огню, мов те сонце, що таке жарке таке палюче проміння сипле на рівнину. І погляд дістав, що в незміриме шлеться, цю невпинну тугу в безмежню даль.

Буяють думи...

І бачить себе Павло малим хлопям на найвищій башті Тарзу. Кругом нього безмежна площина, на південний схід синяві відноги сирійської верховини, а за нею там світ Семітів, на північ і на схід могутній Тавр зі словутним плаєм Кілікійських Воріт, а за ними світ греко-римської культури.

І пригадує собі Павло хвилину, як його батько вчений фарисей із верховини Веняміна, водив його туди й раз у задумі стояв та глядів на ці „ворота" й сказав по хвилині рукою вказуючи.

— Бачиш, хлопче тудою мусив переходити король Олександер Великий!...

Олександер Великий! Хлопець знав уже це ймення. Тілько переказів, тілько казок ходило в народі про цього словутнього македонського царя, що вже юнаком забажав увесь світ завоювати. І пішов відважно та сміливо й осягнув мету. Осягнув та на вершку слави смерть скосила його в молодих іще роках, бо всего в 33 роках життя.

В 33 роках життя! Цеж і роки Ісуса Христа, роки його побуту тут на землі. І він завойовував світ, людство для Царства свойого! І завойовує! Навіть своїх найзавзятіших ворогів здобуває — як ось його лютого Савла! Та Олександрове царство розлетілося з його смертю. Тільки слава остала. А Царство Христове, воно не розлетиться ніколи, трівати-ме по вічні віки — бо воно не від цього світа. І я, я недавній ще завзятий против-

покинути большевію, щоби тим способом зменшити його вплив на прихильників троцьківського, крайно лівого, большевицького політичного напрямку. Ходять вістки, що Троцький дістав дозвіл виїхати до Туреччини. Та троцькісти підносять крик, що сталінівський уряд хоче Троцького по дорозі вбити. По найновійшим вісткам Сталін велів арештувати визначних большевиків Зинов'єва та Каменєва за їх прихильність до Троцького.

Ось вам совітські „гаразди". Найвизначнійші діячі комуни жеруться між собою, один другого радби згладити, кобн тільки вдержатися при владі. Большевицька програма — показується чистим блахманом.

Сотки тисяч большевицьких „свобідних" горожан розважає про „большевицьку свободу" за ґратами чрезвичайки або на засланню. „Товариші" робітники й селяни пухнуть із голоду, а рівних їм большевицькою рівністю „товаришів" комісарів аж розпирає від достатків та багатства, якого не знають де подіти.

Большевицька програма голосить безпощадну війну всім „буржуйським" державам. Та це не перешкаджає комісареви Літвінову в імени большевицького уряду переговорювати з тими буржуйськими державами в справі заключення з ними „вічного" мира. Таких „ухилів" від большевицької програми сам большевицький уряд кождого дня поповнює безліч. Це вказує, що навіть „найчервонійші" большевики перестали вірити в свою програму, бо переконалися, що вона у життю й торби січки не варта. Одним словом — у цілій большевицькій державі з дня на день більшає замішання, безладдя, які чи скорше чи пізнійше спричинять цілковитий розвал большевицького ладу.

—o—

Обрахунок*)

Багато тисяч літ пізніше був страшний суд. Великий суд вічного Бога над маленькою зіркою Землею, що є тільки світячою точкою в просторах всесвіта, що тепер прийшов їй кінець.

І держав Бог суд над усіми, що колинебудь жили на землі й над усім, що колинебудь діялося на землі. Всі люде мусіли явитися перед Богом, щоб проголосив їм остаточний присуд і або похвалив, або осудив їх діла. Мертві вставали — люде всіх часів і країн, усіх рас і культур. І між ними й черці з монастиря в верховині серед ліса й люде, що стояли біля машин фабрики, що на неї колись перемінено було монастир.

Це „колись" було перед тисячами й тисячами літ. Все, чому мусила уступити монастирська тиша, що вважали чудами техніки, все це пізніші покоління перевисшили й відкинули, як уже перестаріле. На його місце прийшло краще, а на його ще краще. І сотки разів бачив світ ці зміни, аж поки не прийшов кінець.

І тепер ось був кінець. Перед божим судом стояли люде, щоб одержати присуд. Стояли черці з цього монастиря. І гляди: кожного з них окружав несчисленний відділ ангелів. І ці ангели співали чарівну пісню. „Ми дні, що їх прожив ти для Божої слави. Ми молитви, що ти їх слав до неба. Ми сльози, що ти їх оплакував над своїми гріхами. Ми праця й труд, що ти їх узяв на себе в службі Богові. Ми добрі діла, що ти їх зробив твоїм братам і сестрам для Бога. Ми змагання й умертвлення, що ти їх узяв на себе, щоб стати кращим, совершеннішим. Ми покуси, що ти їх поборов у рішучих боротьбах, що їх ніхто не бачив крім Бога. Ми те, що остало з твойого життя, ми непропаще з твоїх діл. Тепер хочемо впровадити тебе в Божу країну, де спочинеш від мук усіх — ходи в радість твойого Господа".

І стояли перед Божим судом і всі ці люди з фабрики в помонастирських мурах. Божі ангели приступили до них і питали кожного: „Що приніс ти з діл життя твойого в вічність?" Тоді відповів один, що, як здавалося, говорив за багатьох: „Гляди ми заслуговували хліб для себе!" І вони держали отворені долоні але на долонях був тільки пил. Бо хліб землі це пил із пилу, що з нього добуто його. І другий говорив в імени багатьох: „Гляди ми зробили чудесні варстати, машини, що їх колись виховували!" Та в їх руках була тільки ржа — бо великі варстати й машини землі мусять розпастися в іржу, коли століття доволі довго зїдати будуть їх.

І третій говорив за багатьох: „Гляди ми зробили життя безчисленним людям кращим, вигіднішим, приємнішим!" Та в їх долонях була тільки міль, бо ввесь блеск і роскіш, всі дорогі одяги зїдає міль.

І Бог видав присуд про всі культури світа — і про культуру пилу, і про культуру ржі і про культуру молі. І суд Предвічного такий, що хліб, який живить нас, і матерії, що зодягають нас, і залізо, що ним будуємо — все це тільки **засоби до мети!** А мета: культура душі. Або скажім простіше: журба про безсмертну душу та про її тогосвітню мету.

*

Хто бажав творити тільки тогосвітні вартости й не зважав на цьогосвітні, цей немовби бажав ускочити в тогосвітнє буття, замість іти поволи ступінь за ступнем. А Божа воля є, щоб наше життя було будовою земських ступнів, ступанням по земських ступнях — будовою надземських домівок ступанням до надземської мети.

*) Гл. ч. 3. „Вартости, що не цього світа" й ч. 4—5 „Вартости цього світа".

ник його, тепер найщиріший воїн Його й усі сили Йому посвячу...

Не кидають думи Павла. Ось уже перед ним мури Тарзу...

Давно кинув він їх, ще дванайцятьлітнім хлопям. Тоді батько відвіз його в Єрусалим до законовчителя Гамалиїла. Равван Гамалиїл сидів день у день у присінку святині й говорив до пятьсот учеників, що куняли в його ніг і слухали сивого вчителя. Ах, як палко вмів говорити цей сивобородий старець. Палкі, захватні слова про союз Ягве, про закон, про правду плили з його уст у серця учеників. Не диво, він жеж був учеником славного Гіллеля з Вавилону, начальника єрусалимської високої ради й великого вченого.

Та Павло не в усьому годився з учителем Гамалиїлом. Лагідний був Гамалиїл для блудних братів, а він Павло ніяк не міг із цим погодитися. Павлова вдача не ця була. Гаряча кров плила в жилах його, а в його очах спалахував нагальний жар його серця. Та коли Гамалиїл говорив про Закон та про правила старинних, то душі вчителя й ученика зливалися в одно. А вже як Гамалиїл із пророків зясовував величність прийдешнього царства Ягве, що простягатиметься від Сіону геть поза межі землі — то так високо вдаряло серце в Павла радісним одушевленням і бажанням діл. Всіх бажав він перевисшити. Він став загорілцем готовим і на смерть, його перло до найвищої набожности фарисеїв, аж до ідеалу мучеництва Маккавеїв.

Тоді, як він був у Єрусалимі стрічав нераз на вулицях міста Господа Ісуса Христа. Правда, ніколи не заглядав у його божеські очі, повні любови, ніколи не слухав його чарівно глибоких слів. Не слухав, бо ненавидів його, ненавидів за це, що він зважився порушити закон Ягве, одинокий рятунок його душевної потреби, одинокий якір його надії. І вдача й виховання веліли йому ненавидіти його. О, який він був вдоволений тоді, як бачив, що законна зверхність засудила цего „псевдомесію" на сорому смерть на хресті й розпняла. І яка лють збирала його, що з Христовою смертю наука його не впала, а поширювалася все більше — яка лють, гнів який! Тай не тільки його лютило це! Не даром по синагогах до молитви „Шмоне-Езре", що то її кожен Ізраилитянин мусить відмовляти додавали й додають від тоді проклінне благання: „Хай відступники не мають ніякої надії, а горде Царство хай розпадеться в наших днях! А Назарейці хай нагло пропадуть, витерти їх треба з книги життя — Слава Ягве, що розторощує злочинців!" Ця молитва-проклін розбурхувала в ньому фарисейський фанатизм у страхітне, зїдаюче полумя. Як радо спішив він на лобне місце, де камінували першого мученика св. Стефана. Із вдоволенням глядів він, як кидали камінням на святого, жадно стежив за муками тіла. Цей перший виступ проти християн був знаком до наступу. Християнська громада розбилася в трівозі на всі усюди. Та він, Савло Павло не спочивав. Жадоба знищити нову „секту" не давала йому спокою. Він бажав усіх, усе одно чи це жінки, чи чоловіки, позаковувати в кайдани та позамикати в тюрмах, вигубити їх усіх до ноги. Із цим наміром ішов до архиєрея, із цим наміром їхав у Дамаск.

І переміг його переслідуваний ним Назорей — змінив його зівсім...

У важких думах вїхав Павло в рідний Тарз.

— Тут приготовлюся — думав він — до служби Господеві, Ісусові Христові...

(Дальше буде.)

—o—

Хтож знов бажав творити тільки цьогосвітні вартости й не звертав уваги на тогосвітні — цей будував сходи, що не ведуть нідоякого дому, робив драбини, що не ведуть нідоякої мети, будував передні стіни, що за ними нема ніяких мешкань.

Хто людям тільки хліб здобуває, цей велить їм голодувати, правда не тілом, але душею. Хто тільки будує доми з каміння та з заліза, цей будує тільки шатра для нас кочовиків, для нас, що мандруємо з країни життя в країну смерти, тільки на час цеї мандрівки.

Нам треба хліба, нам треба заліза, нам треба вигоди й краси, бо це все відріжняє людину від звірини — та нам треба більше як це!

Нам треба побіч фабричних коминів ще й церковних бань великих і малих, що вказують нам на небо, нам треба дзвіниць, що їх дзвони віддзвонювалиб нам пісні вічности. Ми потребуємо попри всі цьогосвітні змагання, змагань до осягнення тогосвітніх цілей. Ми потребуємо попри знання про світ і віри в понадсвіт, попри боротьби за повсякденний хліб — евангелія мира й любови.

Світ не може бути одним великим монастирем і не повинен бути — але й не може бути тільки великанською фабрикою й більш нічим. Повинен бути Божою нивою, що обнималаб всі наші церкви — филювання збіжів і звуки дзвонів, що голосять славу Предвічного.

——o——

Завіщання совітського інжиніра

Пекло большевицьке. — Мордують. — Ліпша смерть. — „Комуністична і одина"? — Крівава брехня. — Хочу вмерти! — Правда вийде на верх.

Большевики вже так далися в знаки українському й російському населенню, що нині вже найстрашнійші погрози та кари їх чрезвичайки не всилі приневолити людей до мовчання. По одинайцяти літах революційного пекла, по муках катовання, голоду й масових розстрілів, люде стали вже цілком байдужі на болі й смерть. Своє одиноке спасіння бачать вони в скиненню ненависного жидівсько-комуністичного ярма, що називається „урядом совітів" (рад).

Робітники орґанізують щораз частіше страйки, хлопи відмовляють платити податки й не хочуть продавати хліба, а в ґазетах щораз частіше можна вичитати про „контрреволюційну діяльність", про морди урядників большевицьких, кореспондент в совітських ґазет а головно аґентів чрезвичайки.

Читачі „Правди" знають вже про процес інжинірів і механіків з донецького басейну, котрих большевики безпідставно судили й засудили неповинно на смерть буцім то за те, що вони ділали з розмислом на шкоду большевицької держави — псуючи машини й копальні. Ціле оскарження було виссане з пальця. Большевики хотіли звалити на ті нещасні жертви вину за нужду, дороженечу й голод, які нині лютують в большевицьким царстві. Але нині цілий світ знає, що се не був ніякий суд, а лиш звичайна комедія, та що засуджені й розстріляні інжинірі й робітники не були нічого винні й що їх немилосерно помордовано.

Переливається вже чаша горя й терпіння українського й російського народа під большевицьким кнутом. До розпуки доповаджені товариші й співробітники помордованих большевицьким судом інжинірів — протестують голосно проти порядків большевицьких, хоч знають, що за це їх жде смерть. Але волять вже смерть, чим дивитись на таку кріваву неправду.

25 вересня 1928 р. професор Високої Технічної Школи в Москві інжинір Володимир Грум-Гримайло написав лист до большевецького уряду, в котрім просить звільнити його з обовязків большевицького урядника. Інжинір Грум-Гримайло подає причини, чому він довше не може бути урядником:

„Ви (себто большевики — Ред.) оголосили, що хочете сотворити державу на основі комуністичної родини, щоб усім людям жилося добре і щоб не було несправедливости ні кривди нікому. Але це були лиш обіцянки, якими ви хотіли зєднати для себе людей инших ніж випереконань. Ваша наука є від основ неправдива й тому ви ніколи нічого не збудували й не збудуєте. Ви дурили робітників і хлопів, що знищивши капітал і капіталістів, вони самі заживуть як пани й буржуї. Тимчасом ви спровадили на цілий край руїну, нещастя й голод. Колись Росія була найбогатша держава на цілім світі, нині ми останні жебраки. Нині Америка 12 разів багатша від нас. Вину за свою невдачу, невмілість уладити життя широких верств громадянства — складаєте ви на інжинірів і інтеліґентів. Се нечесно й не по людськи! Защо розстрілюєте й катуєте невинних людей? Чому спихаєте цей край у пропасть голоду й цілковитої руїни?

Не можу довше дивитися на цю кріваву брехню. Бажаю вмерти чесним чоловіком. Але шож робити, щоби виказати вашу неправду? Писати, говорити, друкувати? Але-ж нема у вас вільного слова й всі мусять мовчати й чекати на нещастє що йде...

Пишу до вас: Звільніть мене! Свойого оскарження я не цофну. Чим хочете мене лякати? Маю 64 літ і смерть стоїть вже й так коло мене"...

Пять тижнів по написанню цього листа, коли інжинір Грум-Гримайло мимо погроз і примусів не хотів відкликати свого письма — його замордовано. Пишучи сей лист він знав, що підписує на себе вирок смерти. Але тверда воля й чеснота сего чоловіка не злякалися нічого: він сповнив це, що вважав своїм обовязком, власною кровю запечатав свій останній лист, своє завіщання (тестамент).

Ся подія списана на підставі документів і вісток самої большевицької преси. Московсько-большевицька ґазета „Ізвєстія" в трох числах (252, 255 і 256 за 1928 р.) боронить уряд, що „большевики не забили, а навпаки горячо оплакують улюбленого професора"...

Як звичайно, большевицькі краснобаї знову кленуться, що.. вони знова нікого не забили. Але правда завсіди вийде на верх: в сій справі документи й їх заклинання говорять найліпше за себе.

Чого вчаться і як працюють наші сироти?

(До ілюстрації на стор. 1).

Цікава розмова телєфоном.

Фотоґраф Янушевич приніс до нашої редакції цілу течку світлин. Переглядаємо й находимо між иншими світлину з переплетничої робітні при сиротинс кій захисті СС. Василіянок у львівськім монастирі при вул. Потоцького.

— Світлину сю треба помістити як ілюстрацію в найблищім числі „Правди" — каже о. начальний редактор.

Добре.

— Крім сього треба ще зібрати трохи відомостий про цю переплетню і подати їх у короткій статейці — додає о. начальний редактор.

— Зробите се ви, як наймолодший член редакції.

Се вже гірше.

Деж тобі, наймолодший „редакторе", добути вістей про переплетню? Треба хиба йти до монастиря на вулицю Потоцького.

А тут на дворі мороз аж тріщить. Вчера вечером моя одна знайома відморозила ніс, а другій нині рано прикипіла рука до металевої клямки з надвору. Заки дійду від трамваю до монастиря — напевно замерзну на сопель леду.

Невигідно бути в зимі наймолодшим редактором.

Але, зачекайте хвилину!

Дзвоню по телефоні до секретаря Марійського Товариства:

— Мають СС. Василіянки на Потоцького телефон?

— Мають!

(Слава-ж Тобі, Господи!)

— Число?

— 31—54!

— Сердечно дякую, пане секретаре!

По хвилині розмовляємо вже телефоном з ігуменатом монастиря СС. Василіянок на Потоцького. Мій товариш редактор при телефоні — ставить невідомій співбесідниці приготовані наперід питання — я з кусником паперу й олівцем у руках.

— Тут редакція „Правди", ми бажалиб довідатися дещо про переплетню СС. Василіянок, щоб поінформувати про це наших читачів.

При телефоні змінилися по черзі дві сестри. Чекаємо хвилину й остаточно до телефону приходить сама високопреподобна мати ігумення Віра ЧСВВ. На наші питання подає короткі звязкі відповіди.

— Слава Ісусу Христу!

— Коли засновано переплетню?

— В 1926 р.

— Хто оснував?

— Сестри. Концесію на провадження переплетничої робітні одержала мати Віра Слободян.

— Хто вчить?

— Самі сестри. Три сестри були на приватнім переплетничім курсі й розуміються вже добре на сім ділі. Вони вчать під кермою і проводом сестри Любови Яримовичівної ЧСВВ.

— Кілько дітий вчиться переплетництва?

— Близько 20 дітей, передовсім сироти з захисту. — В переплетничій робітні працює стало по кільканайцять дітей.

— Які роботи виконується в переплетні?

— Передовсім брошурується і оправляється книжки. Брошури шиється шпаґатом або сірими нитками. Книжки зшивається не на дротах, а на шпаґаті (се практичнійше) і дається тверді оправи: в тектуру, полотно або імітацію скіри. Робітня посідає свої дві власні машини до обтинання тектури і книжок. В переплетні оправляється теж образи й малюнки у тверді рамці та обкладається їх полотном.

— Хто замовляє і для кого виконується роботу?

— Приватних замовлень, хоч і є дозвіл, не виконує переплетня. Не оправляється теж покищо книжок монастирських бібліотек. Всі дотеперішні замовлення походять від опікуна і фундатора захисту й сеї переплетні, Ексц. Митрополита Шептицького. Наш сивоволосий князь Церкви се найліпший батько для дітвори, головно для сиріт. З бібліотеки Ексц. Митрополита находиться в оправі поверх 500 книжок. Сего замовлення ще дотепер не виконано (приходить все свіжа робота). Крім сего переплетня виконує праці для місцевих монастирських шкіл і для самого монастиря.

— Дуже дякуємо за ласкаві інформації в імени читачів „Правди“.

— Слава на віки Богу!

Наймолодший „редактор“ не потребував виходити на мороз і відморожувати носа. Сидів у теплій кімнаті редакційній і списав сі стрічки.

Ів. Аненко.

КАТАСТРОФА В ЧІЛЕ

Країну Чілє в полудневій Америці навістив недавно великий землетрус, який спричинив там страшне спустошення. На образку бачимо знищений землетрусом дім у місті Талька.

Чиста напасть

(Надіслана стаття)

Вибачні будьте, Пани Редактори, що пишу про цю ріпяхувату „Раду“, чи „Зраду“ — та в нашій читальні всі обурилися її останньою напастю на „Правду“ й мені поручили про це до „Правди“ написати.

„Правда“ разом із другими часописами подала вістку про арештування на Україні „шумськістів“. Подали це всі часописи й ліві й праві, а комуністичні не заперечили. Видно, що воно таки правда. Певно, що ствердити це годі, бо хто там знає, що в цьому жидівсько-більшовицькому раю діється, коли він, той „рай“ відгороджений від світа сімома частоколами, але все таки крик розпуки й відтам чути.

Та видно має „Рада“ наказ від своїх панів напастувати „Правду“ й чіпається за щонебудь, як ріпях кожуха.

Та навіть у цій напасти осмішилася. Тото було в нас сміху, як ми вичитали в „Раді“, що Білий на Україні заступником директора Книжної Палати. Та ми всі тут знали добре Білого. Він уміє читати й писати тай тільки деде йому на заступника директора! Вже хто, як хто, а більшовицькі пани, таки не далиб такої важкої посади комубудь. Є там наших Галичан чимало й здібних і завзятих комуністів, а сидять на підрядних посадах, бо масні місця позанимали Москалі тай жидки — аж тут: „На тобі, Білий, посаду заступника директора Книжної Палати!“ Воно можливо, шо якийсь Білий є на цій посаді, та він найскорше буде жидок, а може й не Білий а Бєлий — себто Москаль.

Ну, але щож — кажуть більшовицькі пани, то „Рада“ рада не рада мусить вертіти хвостом, як уміє. Та вже люде пізнаються щораз більше на цім верченню й не хочуть уже й дивитися на цю заболочену шмату.

Михайло Юрківський.

—o—

Приєднуйте нових передплатників!

Жидівський рай у селі

(Допис із села Узисла в Копичинеччині.)

Село гарно виглядає,
Пять нумерів Жидів має.
Є горілки подостатком,
Іде пити сват зі сватком.
Іде пити та боргує,
Ґершон собі все рахує —
Нині злотий, завтра щтири,
Не доволі і попили,
А то грубо та коштує,
За два рази Жид узуєсь,
За три рази Жид убересь,
А з пять разів шкіру здере.
Тоді свату дай пшеницю!
Нема? Жито дай — дурниця!
Нема жита дай ячменю,
Або злотих повну жменю.
От, у вечір шмір у Жида,
Ой, щось стогне недовида!
Тут хлопчисько з мішком гнеться,
А не кажи, як він зветься,
Бо вибивби вікна в хаті,
А тепер морози кляті.
Жидок хитро іздіймає,
.Гроші йому викладає.
„А за решту дай горілки
І тютюну і папірки!“.
Цей пішов, приходить інший,
Засапався, ледви дише.
„Маєш, Срулю, три кавалки,
Сухі дрова — то останки“.
„А що хочеш?“ Жид питає
„За ті дрова, я не знаю...“
„Дай тютюну та горілки,
Ще принесу і одвірки,
Є ще зі старої хати,
І щось ще буду шукати“.
„А я й курку також приму!“.
„Добре! з вишки завтра здійму,
Може тобі мішків тра,
Або штири, або два?“.
І так в селі жиє Жид,
Щось сказати, то аж стид,
За пів дурно має все,
Наш парібок все несе,
Краде в батька і в сусід,
Аби Жид мав на обід, —
Батько потім нарікає:
„Недостатком допікає,
Нема хліба, нема дранки!“
А син виніс всі останки
І колодці скрутить карк,
Треба грошей, то не жарт!
Що неділі в нас музики —
Будуть в Жида черевики...
Ти весною голий, босий,
Іди пастись на покоси,
Збирай кменик, пий гербату,
Біда, сину, біда тату!

—o—

Господарські поради

Колька в коней.

Колька це найчастіша й найнебезпечніша недуга в коней. Вона обявляється сильними черевними болями. Ці болі можуть бути з ріжних причин як ось із перестуди (корчева колька) зі здуття (вітрова колька) зі запору (запірна колька), з перегодування і т. п. Колька появляється звичайно скоро, кінь стає неспокійний, не хоче їсти, оглядається часто на задню часть тіла, лягає, бє при цьому ногами та качається. Часом ці обяви дуже сильні, а часом мало впадають в очі. Калу й мочі звичайно не віддає тоді конина.

Лічити кольку треба на загал ось так: двох людей натирає звіря з чверть години сильно соломою, передусім хребет та черево й то так, щоб аж шкіра коня розігрілася. Потім треба задню часть коня обвинути мокрим, добре викрученим полотном. На це дати один або два вовняні коци та оперезати цей тепловогкий оклад двома поясами. Тоді водити коня з годину, так щоб ішов кроком. По проході влити коневі в рот пів літри літеплого чистого рицинового олійку з сильної пляшки зі широкою шийкою. Шийку пляшки треба обвинути шматкою. Потім водити коня дальше теж поволи, поки не вспокоїться. Потім завести його в стайню, тільки щоби була вистелена доброю соломою. Давати левативу треба тільки при вітровій і при запірній — а не при корчевій кольці. Беремо все тільки літеплу миляну воду. Можна її давати тільки, кілько кінь прийме від 3—15 літрів. Давання левативи вимагає великої обережности. Треба тямити, що оболона відходової кишки дуже тонка та ніжна й тому дуже легко можна її продерти. А це спричинилоб смерть коня. Тож заки вложимо руку в відходову кишку треба оглянути нігті на руці, чи обтяті коротко тай зняти обручки чи перстені з пальців. Потім намастити руку оливою й аж тепер можна рукою обережно, без насилля усувати кал назбираний у відходовій кишці. Коли це вже зроблено, можна робити левативу. До цього найкраще вжити двометрового кавчукового вужа (цмок, шлявх). Один кінець його вкладаємо в відходову кишку, а до другого кінця даємо лійку, в яку вливаємо літеплу миляну воду. Лійку треба держати вище, як відходова кишка (відходовий отвір). Коли вже лійка порожна, ллємо знову миляної води. По левативі треба коня водити поволи з пів години. По виздоровленні треба ще два три дни коня не вживати до роботи та держати на дієті.

Закладайте українську пасіку.

Саме тепер пора приготовити заложення укр. пасіки. Люде не мають пасік бо закуплення вуликів коштує дорого. Ми порадимо як зробити собі дуже дешево, бо за яких два золотих вулики. Всюди де продають цукор, отже в наших кооперативах, в торговлях, та в жидівських склепах, продають по кількадесять грошів деревляні скринки з цукру. Найліпші скринки є з цукровні в Пшеворську, бо вони надаються на укр. вулики, котрі мають рамки високі на сорок три і пів центиметрів, а широкі на 30 цм. Таку скринку треба з боків обложити на 3 пальці грубо і тісно соломою і оббити дошками з другої і 3-ої скринки. На дно вулика дати також грубо соломи і на ту солому набити дно яке возьмемо з другої скринки. Отвір до вулика робимо не з боку, а з верху, з голови, бо то найвигіднійше для пасічника. Для пчіл такий вулик найтеплійший. Очко робимо на палець-два під рамками. Воно повинно бути при самім дні вулика, широке на 15 цм., а високе на два, тоді пчоли все сміття самі собі з вулика викинуть, а решту пасічник, як розбирає пні.

Як не можна дістати скринок з Пшеворського цукру, а є з Ходорівської цукровні, то так само робити вулики. Але вони будуть вузші, і не українські, але вже галицькі, звані також словянські.

Про надставку до тих вуликів скажемо пізнійше. Тепер викуповуйте де можна ті скринки, бо з трох скринок будете мати один укр. вулик який буде Вас коштувати всего коло 2 зол.

о. Застирець.

—o—

НОВИНКИ

Величезна пожежа. Дня 3. с. м. шаліла в тартаку фірми „Ойкос" в Рясні Польській під Львовом грізна пожежа, яка знищила весь тартак з численними машинами та матеріялом. Зі Львова приїхала вогнева сторожа. Та по дорозі два самоходи з моторовими помпами перевернулися в рів і були нездатні до ужитку. Наслідком дуже сильного морозу годі було достарчити води, так що цілу годину сторожа розгрівала воду, заки взялася до гашення. Пожежа тревала від 6. год. вечером до рана. Шкоди виносять около 5. міліонів золотих. Тартак був у части заасекурований. Це вже другий грізний випадок у тім тартаку. Перед двома місяцями попарився там був на смерть у кітлі зі згущеною парою молодий інжинір, про що писали ми в своїм часі.

Страшний учинок божевільного. В Ярославі умово недужий Лев Шия відрубав сокирою голову робітникови Адамови Кнапови, до якого чув гнів. Відрубану голову сховав до наплечника та ходив із нею по місті. Сліди крови, спливаючої з наплечника помогли відкрити сей страшний учинок божевільного.

Нещасливий випадок. Григорій Мартинович літ 38, в Ярославі, в часі виладовування вугля з ваґону знайшов динамітовий набій, якого вживають у копальнях. Розбиваючи той набій спричинив вибух. Відломки відірвали йому два пальці лівої руки.

Залізничник під поїздом. Іван Бурмістр, залізничник зі Сосниці під Ярославом в часі служби на залізничім шляху попав під переїзджаючий поїзд. Поїзд відтрутив його з великою силою так, що Бурмістр без памяти скотився з насипу. Бідака тяжко потовкся.

Жертви морозів. В часі сильних морозів, що доходили у Львові до 30 степенів, львівське ратункове поготівля мало много роботи. Люди повідморожували собі вуха, руки, ноги та треба було їм давати першу поміч. В однім дни заосмотрило ратункове поготівля 150 відморожень.

Пожежа в Знесінню. В Знесінню коло Львова вибухла дня 2. лютого с. р. ранком пожежа в істнуючій там рафінерії нафти. Запалився збірник ропи. Вогонь обняв був також один залізничий ваґон — т. зв. цистерну, повну ропи. Львівська вогнева сторожа з трудом згасила вогонь.

Смерть під оборогом. В Кадобній, пов. Калуш господар Стах Лепецький спускав дах на оборозі зі сіном. Робив це так необережно, що деревляний дах упав та придавив його. Нещасний помер на місци.

Збіжа. Пшениця двірська 46 25—47·25, пшениця селянська 43·00—44·00, жито галицьке 33·50—34·25, ячмінь ґалицький броварняний 34·50—35.50, ячмінь на мливо 28·00—29·00, ячмінь паст вний 35·50—36·25, овес галицький 31·00—32·00, кукурудза румунська 35·50—36·50, бараболя промислова 4·75—5·00, фасоля біла 105·00—130·00, фасоля колірова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00—75·00, горох пів-Вікторія 51·00—55·50, горох пільний 38·00 40·00, бобик 32·75—33·75, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 38·00—40·00, сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·00, гречка 37·25—38·25, льон 72·00 74·00, лубінь синій 22·00—23·00, ріпак озимий 75·00—77·00, мука пшен. 40% 73·00—73·00, 65% 70·00—71·00, мука жит. 65% 50·00—50·00, ґрисік кукурудз. 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 22·50—23·50, крупи гречані 68·00—70·00, пщоно 80 00—82·00, крупи ячмінні 48·25—50·75 пенцак 48·50—50·00, просо краєве 3·50—44·50, макухи льняні 47·0 —48·00, конюшина краєва 16·00—180·00, мак синій 115·00—125, мак сивий 90·00 100·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42

—o—

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. З друкарні Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.